

Державна установа
«ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»
(ДУ «ІСЦЛХ НАМН»)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради

ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

Протокол № 17 від «26» 12 2023 року

Уведено в дію наказом директора

ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

№ 95 від «17» 12 2023 року

Директор ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

Станіслав ШНАЙДЕР

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«СТОМАТОЛОГІЯ»**

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 221 Стоматологія

у галузі знань 22 Охорона здоров'я

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

ОДЕСА
2023

I Преамбула

Метою освітньо-наукової програми (ОНП) «Стоматологія» є оволодіння здобувачами освітньо-науковим рівнем вищої освіти, який відповідає дев'ятому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій (НРК).

Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра зі спеціальності 221 Стоматологія.

Освітньо-наукова програма визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Освітньо-наукова програма передбачає надання здобувачам освітньо-наукового рівня у аспірантурі необхідних навичок для здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Освітньо-наукова програма з спеціальністю 221 Стоматологія у галузі знань 22 Охорона здоров'я було перероблено проектною групою ДУ «ІСЦЛХ НАМН» (Наказ № 80 від 09.11.2023 р.).

Затверджено Вченою радою ДУ «ІСЦЛХ НАМН» 26.12.2023 року (протокол № 17) та введено в дію наказом директора ДУ «ІСЦЛХ НАМН» № 95 від 27.12.2023 р.

Освітньо-наукова програма розроблена проектною групою ДУ «ІСЦЛХ НАМН» у складі:

Гарант освітньо-наукової програми, керівник проектної групи – Деньга Оксана Василівна, доктор медичних наук, професор, завідувача відділення епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань дитячої стоматології та ортодонції ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

Члени проектної групи:

- Скиба Василь Яковлевич, доктор медичних наук, професор, старший науковий співробітник консультативно-поліклінічного відділення ДУ «ІСЦЛХ НАМН»;

- Рейзвіх Ольга Едуардівна, доктор медичних наук, доцент, завідувача науково-організаційного та патентно-інформаційного відділу ДУ «ІСЦЛХ НАМН»;

- Почтар Вікторія Миколаївна, доктор медичних наук, старший науковий співробітник, завідувачка консультативно-поліклінічного відділення ДУ «ІСЦЛХ НАМН»;

- Семенов Євген Іванович, доктор медичних наук, старший науковий співробітник консультативно-поліклінічного відділення ДУ «ІСЦЛХ НАМН»;

- Деньга Анастасія Едуардівна, доктор медичних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділення епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань дитячої стоматології та ортодонції ДУ «ІСЦЛХ НАМН»;

- Бабеня Ганна Олександрівна, кандидат медичних наук, старший науковий співробітник, заступник директора з наукової роботи ДУ «ІСЦЛХ НАМН»;

- Котова Ірина Олександрівна, кандидат медичних наук, доцент, вчений секретар ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

Зовнішні стейкхолдери:

- Гудар'ян Олександр Олександрович, доктор медичних наук, професор, проректор з наукової роботи Дніпровського державного медичного університету;

- Годованець Оксана Іванівна, доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри стоматології дитячого віку Буковинського державного медичного університету МОЗ України;

- Скрипников Петро Миколайович, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів Полтавського державного медичного університету МОЗ України.

Термін перегляду освітньої програми не рідше одного разу на п'ять років.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін тощо).

Моніторинг та перегляд навчальних планів здійснюється не рідше одного разу за повний курс навчання за ОНП (4 роки) або за рішенням Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН» при внесенні змін до циклів загальних дисциплін та дисциплін для самостійного вибору здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень	
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії	
Галузь знань	22 Охорона здоров'я	
Спеціальність	221 Стоматологія	
Форми здобуття освіти	Очна (денна), заочна	
Освітня кваліфікація	Доктор філософії зі стоматології	
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 22 Охорона здоров'я Спеціальність – 221 Стоматологія	
Додаткові вимоги до правил прийому		
Опис предметної області	<p>Об'єкт(и) вивчення та/або діяльності: профілактика, діагностика та лікування патологічних станів у стоматології.</p> <p>Цілі навчання: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, принципи, концепції, що стосуються органів і тканин щелепно-лищевої ділянки людини та їх вплив на організм людини у цілому.</p> <p>Методи, методики та технології: сучасні методи, теоретичних, епідеміологічних, експериментальних та клінічних досліджень у сфері стоматології; методи</p>	

	<p>діагностики, лікування та профілактики в стоматології; методи моделювання, соціально-психологічні, експертних оцінок, статистичної обробки результатів досліджень та аналізу даних; цифрові технології; методи та технології управління науковими проектами; методи науково-педагогічної діяльності у вищій освіті.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасне обладнання та програмне забезпечення, що відповідають новітнім міжнародним практикам у галузі стоматології і медицини.</p>
<p>Академічні права випускників</p>	<p>Здобуття наукового ступеня доктора наук. Здобуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.</p>
<p>Працевлаштування випускників</p>	<p>Працевлаштування на посадах науково-педагогічних працівників у Вищих навчальних закладах МОЗ України, МОН України, дослідницькі інституті, лабораторії МОЗ України, на посадах наукових працівників у наукових установах НАМН України, а також на посадах працівників найвищої кваліфікації у медичних закладах.</p> <p>Згідно з Національним класифікатором України "Класифікатор професій":</p> <p>2222.1 – Наукові співробітники, Наукові співробітники-консультанти (стоматологія)</p> <p>2229.1 – Наукові співробітники в галузі медицини</p> <p>2310.1, 2310.2 – Викладачі, асистенти, доценти закладів вищої освіти.</p> <p>Зазначений перелік не є вичерпним.</p>

III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою спеціальності 221 Стоматологія, та їх результатів навчання

Для здобуття освітнього ступеня доктора філософії зі спеціальності 221 Стоматологія можуть вступати особи, які здобули освітній ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) зі спеціальності 221 Стоматологія.

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії у ДУ «ІСЦЛХ НАМН» складається з освітньої та наукової складових.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії складає 54 кредити ЄКТС.

Програма включає обов'язкові та вибіркові навчальні дисципліни. Обсяг навчання за дисциплінами вільного вибору складає 34%.

Педагогічна практика є компонентом професійної підготовки здобувачів ступеня доктора філософії до освітньої діяльності, спрямованої на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу. Обсяг практики становить 6 кредитів ЄКТС (180 годин), проводиться протягом 6 тижнів.

До обсягу освітньої підготовки можуть зараховуватися кредити, отримані здобувачем при вивченні навчальних курсів відповідного освітнього рівню в інших університетах країни та за кордоном, у тому числі on-line (за наявності відповідного сертифікату світового зразка).

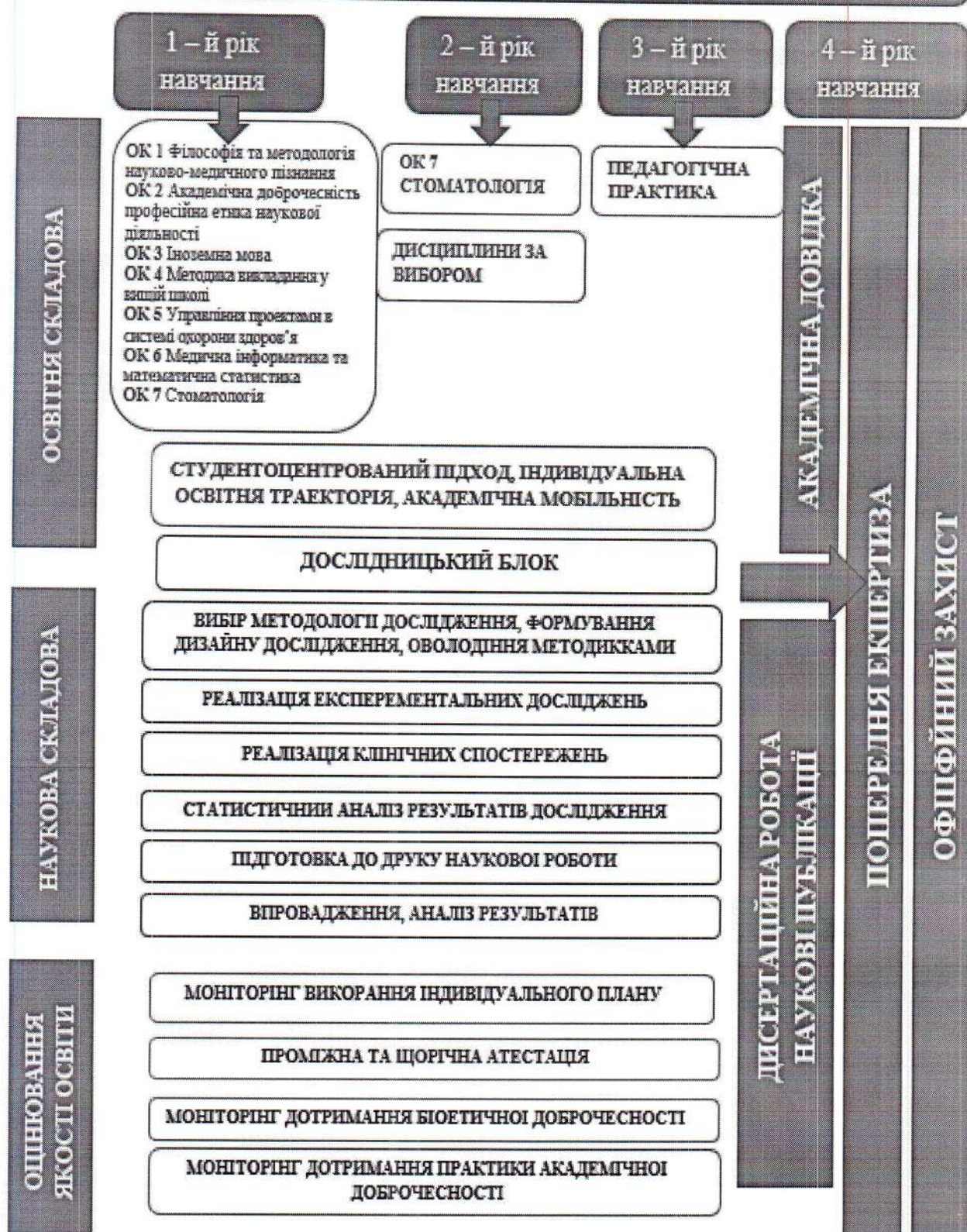
**Перелік компонент освітньо-наукової програми «Стоматологія» в
ДУ «ІСЦЛХ НАМН» та їх логічна послідовність**

Код ш/д	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю	Рік нав- чання
Обов'язкові компоненти ОНП				
Цикл загальної підготовки				
OK1	Філософія та методологія науково-медичного пізнання	3	іспит	I
OK2	Академічна доброчесність і професійна етика наукової діяльності	3	залік	I
OK3	Іноземна мова	6	іспит	I
Цикл професійної підготовки				
OK4	Методика викладання у вищій школі	3	залік	I
OK5	Управління проектами в системі охорони здоров'я	3	залік	I
OK6	Медична інформатика та математична статистика	3	диф. залік	I
OK7	Стоматологія	9	іспит	I, II
Сума кредитів ЄКТС			30	
Вибіркові компоненти ОНП				
BK1	Клініка, діагностика та лікування ускладнень карієсу зубів у дітей у змінному прикусі	3	залік	II
BK2	Особливості профілактики, діагностики та лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота	3	залік	II
BK3	Практична пародонтологія. Сучасний підхід у діагностиці, лікуванні та профілактики	3	залік	II
BK4	Протезування у дитячій стоматології	3	залік	II
BK5	Використання дентальних імплантатів у сучасній стоматології	3	залік	II
BK6	Критерії вибору метода знеболювання у дитячій стоматології	3	залік	II
BK7	Міні-імпланти і кістковий анкораж в ортодонтії	3	залік	II
BK8	Сучасні технології виготовлення зубних протезів із кераміки	3	залік	II
BK9	Щелепно-лицева хірургія в комплексному підході до лікування гнатичних форм прикуса	3	залік	II
BK10	Травма зуба у дітей та підлітків	3	залік	II
BK11	Сучасні хірургічні методи усунення дефектів у щелепно-лицевій ділянці	3	залік	II
BK12	Сучасний погляд на етіологію і патогенез основних стоматологічних захворювань та методи профілактики	3	залік	II
BK13	Невідкладні стани, перша допомога на стоматологічному прийомі	3	залік	II
BK14	Сучасні аспекти клінічної ендодонтії	3	залік	II
Сума кредитів ЄКТС			18	
	Педагогічна практика	6	залік	III
Сума кредитів ЄКТС			6	
Загальна сума кредитів ЄКТС			54	

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми «Стоматологія»

Код н/д	Компоненти освітньої-наукової програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)
I семестр	
ОК 1.	Філософія та методологія науково-медичного пізнання
ОК 2.	Академічна доброчесність та професійна етика наукової діяльності
ОК 4	Методика викладання у вищій школі
ОК 5	Управління проектами в системі охорони здоров'я
II семестр	
ОК 3.	Іноземна мова
ОК 6	Медична інформатика та математична статистика
ОК 7	Стоматологія
III семестр	
ОК 7	Стоматологія
ВК(с)	Поглиблене вивчення спеціальності
IV семестр	
ОК 7	Стоматологія
ВК(с)	Поглиблене вивчення спеціальності
V-VI семестри	
Педагогічна практика	
VII-VIII семестри	
Виконання дисертаційної роботи, публічний захист результатів власного наукового дослідження	

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

Співвідношення освітніх компонент в структурі ОНП

Освітньо-професійна підготовка третього рівня вищої освіти зі спеціальності 221 Стоматологія передбачає диференційоване розподілення загально-освітніх, професійних та вибіркових компонент ОНП взагалі та по курсах навчання в залежності від кількості кредитів ЕКТС (рис. 1 та рис. 2).

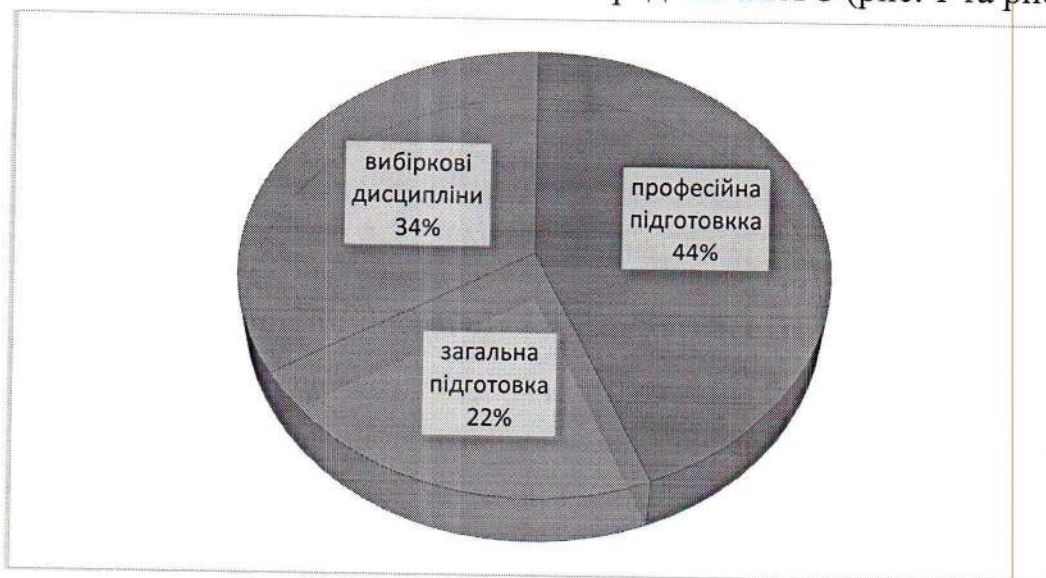

Рис. 1. Діаграма розподілення освітніх компонент (ОК) в рамках освітньо-наукової програми зі спеціальності 221 «Стоматологія».

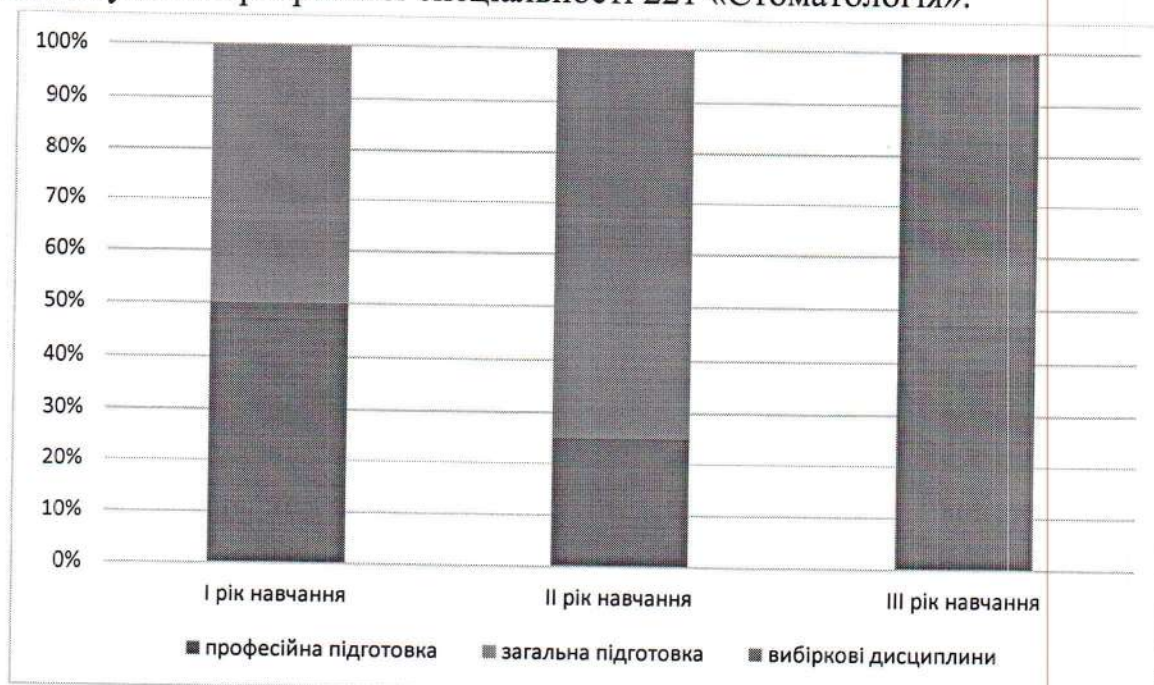

Рис. 2. Діаграма розподілення освітніх компонент (ОК) в рамках освітньо-наукової програми зі спеціальності 221 «Стоматологія» по рокам.

V Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p>
Спеціальні компетентності (фахові)	<p>СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.</p> <p>СК02. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проекти.</p> <p>СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проектів у сфері стоматології усно і письмово державною мовою та однією з офіційних мов Європейського Союзу, оприлюднювати результати досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях.</p> <p>СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах</p>

	<p>вищої освіти.</p> <p>СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.</p> <p>СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.</p> <p>СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.</p> <p>СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення</p>
--	---

VI Нормативний зміст підготовки доктора філософії, сформульований у термінах результатів навчання

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.

РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень та прикладні проблеми стоматології державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

PH04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.

PH05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

PH06. Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.

PH07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини.

PH08. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері стоматології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти

PH09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

PH10. Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямах.

VII Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері стоматології або на її межі з іншими спеціальностями, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Дисертація не має містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертація повинна відповідати вимогам Наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»</p> <p>Дисертація має бути розміщена на сайті ДУ «ІСЦЛХ НАМН» на сторінці спеціалізованої вченої ради. Оприлюднення дисертаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, слід здійснювати відповідно до вимог законодавства.</p>

VIII Вимоги до створення міждисциплінарних освітньо-наукових програм

Створення міждисциплінарних програм не передбачено.

IX Вимоги професійних стандартів у разі їх наявності

Професійні стандарти відсутні.

X Додаткові вимоги до організації освітнього процесу для освітніх програм з підготовки фахівців для професій, для яких запроваджене додаткове регулювання

Додаткові вимоги до організації освітнього процесу відсутні.

XI Додаткові вимоги до структури освітніх програм, необхідних для доступу до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання

Додаткові вимоги до структури освітніх програм відсутні.

XII Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-наукова програма

Освітньо-наукова програма «Стоматологія» у ДУ «ІСЦЛХ НАМН» базується на офіційних документах:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Указ Президента України «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції» від 20.04.2019 № 155/2019.
<https://www.president.gov.ua/documents/1552019-26586>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (зі змінами).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>

8. Наказ Держспоживстандарту від 28.10.2010 № 327 «Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010».

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>

9. Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.11.2022 № 1023 «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 211 Стоматологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти».

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/11/23/221-Stomatolohiya-do.filosofiyi.23.11.22.pdf>

10. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>

та на нормативно-правових документах ДУ «ІСЦЛХ НАМН»:

<https://instom.site/>

<https://instom.site/2021-03-30-20-58-05>

Пояснювальна записка

Освітньо-наукова програма «Стоматологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 221 Стоматологія у галузі знань 22 Охорона здоров'я з кваліфікації «доктор філософії» містить інформацію стосовно:

- обсягу освітньої програми, необхідного для здобуття освітнього ступеня «доктор філософії» зі спеціальності 221 Стоматологія;
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання у ДУ «ІСЦЛХ НАМН» за освітньо-науковою програмою «Стоматологія», та результатів їх навчання;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти.

Освітня програма розроблена на принципах студентоцентрованого підходу, дає можливість здобувачам вищої освіти зосереджуватись на результатах навчання, передбачає взаємоповагу між всіма учасниками освітнього процесу, забезпечує адекватною вибірковістю частини дисциплін. Програма спрямована на формування здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії.

Підходи до викладання та навчання:

- *гуманізація*, що передбачає не лише вивчення дисциплін гуманітарного циклу, які наповнюють зміст освіти проблемами людини, а й духовно-особистісну спрямованість кожного навчального предмета, формування стосунків між пацієнтом та лікарем, лікарів між собою на основі поваги до людини, довіри, доброти, чуйності, уваги, співчуття, віри у позитивність її дій;
- *аксеологічний* підхід, що дозволяє вивчати явища з точки зору виявлення їх можливостей задовольняти потреби пацієнта, розв'язувати завдання гуманізації суспільства;
- *особистісний* підхід, що вимагає визнання особистості як продукту соціального розвитку, носія культури, її унікальності, інтелектуальної і моральної свободи, права на повагу, що передбачає опору на природний процес саморозвитку здібностей, самовизначення, самореалізацію, самоутвердження, створення для цього відповідних умов;

– *діяльнісний* підхід, що спрямований на організацію діяльності аспіранта, в якій він був би активним у пізнанні, праці, спілкуванні, своєму розвитку. Ресурсний підхід, що ставить питання про організацію навчання, орієнтованого на пошуки і розвиток потенціальних можливостей кожного аспіранта;

– *системний* підхід, що орієнтує на визначення навчання як цілеспрямованої творчої діяльності його суб'єктів;

– *синергетичний* підхід, провідним принципом якого є самоорганізація, саморозвиток, які здійснюються на основі постійно активної взаємодії цих систем із зовнішнім середовищем, що веде до змін, становлення нових якостей;

– *компетентнісний* підхід передбачає аксіологічну, мотиваційну, рефлексивну, когнітивну, операційно-технологічну та інші складові результатів навчання, що відбивають прирощення не лише знань, умінь і навичок, а й досвіду емоційноціннісного ставлення.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Таблиця 1 демонструє відповідність визначених ОНП компетентностей та дескрипторів НРК, а **Таблиця 2** – відповідність результатів навчання та компетентностей.

Матриця відповідності визначених Стандартів компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переорієнтації вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування дослідного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної добротності Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Відповідальність та автономія Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високого ступіня самостійності, академічна та професійна добротність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності Ав2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
Загальні компетентності				
ЗК01	Зн1	Ум2, Ум3	К1	Ав1
ЗК02	Зн1	Ум3	К1	Ав1
ЗК03	Зн1	Ум3	К1	Ав1
ЗК04	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1, К2	Ав1
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК01	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1	Ав1
СК02	Зн1	Ум2	К1, К2	Ав1
СК03	Зн1	Ум2, Ум3	К1, К2	Ав1, Ав2
СК04	Зн1	Ум1	К2	Ав1, Ав2
СК05	Зн1	Ум1, Ум2	К1	Ав1
СК06	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1	Ав1
СК07	Зн1	Ум3	К1, К2	Ав1, Ав2
СК08	Зн1	Ум1	К1, К2	Ав2

